

Asia: OM082:00/2020

## **Kuluttajansuojan Omnibus-direktiivin täytäntöönpano sekä puhelin- ja kotimyyntisääntelyn tiukentaminen**

### 1. Yleiset huomiot

#### **Yleiset huomiot mietinnöstä:**

##### 1. Ennen sopimuksen tekemistä annettavat tiedot

Työryhmän mietinnössä ehdotetaan kuluttajansuojalain 2 lukuun tehtäväksi erinäisiä muutoksia ja täydennyksiä liittyen markkinoinnissa annettaviin tietoihin. Muutokset perustuvat sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevan direktiivin täytäntöönpanoon.

On perusteltua, että verkkoympäristössä ja verkossa toimivilla markkinapaikoilla asioidessa kuluttajien tulee saada ajantasainen ja oikea tieto siitä, onko hyödykkeen tarjoava kolmas taho ilmoituksensa mukaan elinkeinonharjoittaja vai muu taho.

Verkossa asiointiin tulee täyttää saman kuluttajansuojan tason kuin verkon ulkopuolellakin tehdyissä sopimuksissa. Se antaa kuluttajalle tietoa, kenen kanssa tämä on tekemässä sopimuksen ja mikä on tämän tahon oikeudellinen asema.

MaRa pitää kuluttajansuojalain 2 luvun 8 §:ään ehdotettuja muutoksia perusteltuina.

##### 2. Velvollisuus pitää saatavilla tietoa hakukyselyn tuloksien keskeisistä muuttujista

Elinkeinonharjoittajalle asetettaisiin ehdotuksen mukaan velvollisuus pitää kuluttajan saatavilla tietoa keskeisistä muuttujista, jotka määrittävät kuluttajalle hakukyselyn tuloksena esitettävien

hyödykkeiden järjestyksen sekä näiden keskeisten muuttujien suhteellisesta merkityksestä verrattuna muihin muuttujiin.

Tämä velvollisuus tulisi sovellettavaksi, jos kuluttajalle annetaan mahdollisuus hakea eri elinkeinonharjoittajien tai yksityishenkilöiden tarjoamia hyödykkeitä esimerkiksi hakusanan perusteella.

MaRa pitää perusteltuna, että elinkeinonharjoittajan olisi asetettava kuluttajan saataville järjestystä määrittävien muuttujien yleinen kuvaus, jossa kerrotaan elinkeinonharjoittajan käyttämät keskeiset muuttujat. On kuitenkin perusteltua, että kyseistä kuvausta ei kuitenkaan tulisi esittää räätälöidysti kustakin yksittäisestä hakukyselystä.

Ehdotettua säännöstä ei tulisi soveltaa tilanteissa, joissa hakutulos koskee vain yhden elinkeinonharjoittajan tai yksityishenkilön tarjoamia hyödykkeitä. Jos siis esimerkiksi elinkeinonharjoittajan tarjoama hakupalvelu koskee ainoastaan tämän itsensä myymiä tavaroita tai palveluja, hakukyselyn tuloksia määrittävistä keskeisistä muuttujista ei tarvitsisi antaa tietoa.

Olisi tarkoituksenmukaista, että tiedon olisi ehdotetun säännöksen mukaan oltava suoraan kuluttajan saatavilla hakutulosten esittämissivulta ja sen olisi oltava helposti saatavilla olevassa verkkorajapinnan osiossa.

MaRa pitää näin kuluttajansuojalain 2 lukuun ehdotettua uutta 8 d §:ää sisällöltään asianmukaisena ja se täyttää sisällöltään sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevaan direktiiviin lisätyn 7 artiklan 4 a kohdan sisällön.

### 3. Velvollisuus antaa tietoa kuluttaja-arvosteluista

Elinkeinonharjoittajalle asetettaisiin lisäksi velvollisuus antaa kuluttajalle tietoa siitä, onko elinkeinonharjoittaja varmistanut verkossa julkaistujen arvostelujen olevan peräisin kuluttajilta, jotka ovat tosiasiallisesti käyttäneet kulutushyödykettä tai ostaneet sen, ja tietoa siitä, miten elinkeinonharjoittaja on tämän varmistanut. Säännöstä sovellettaisiin tilanteessa, jossa elinkeinonharjoittaja asettaa kuluttajan saataville kulutushyödykettä koskevia kuluttaja-arvosteluja.

Tällainen toimenpide tai menettelytapa voisi esimerkiksi olla sellainen, että tuote-arvostelun kirjoittaminen mahdollistetaan vain niille kuluttajille, jotka ovat kulutushyödykkeen ostaneet. Kulutushyödykkeen ostaneille kuluttajille voitaisiin esimerkiksi lähettää sähköpostitse linkki arvostelulomakkeeseen.

Nykyisin ongelmana on, että kuluttaja-arvosteluissa esitetty tieto ei välttämättä pidä lainkaan paikkaansa. Joku on voinut helposti tehdä arvostelun, vaikka ei olisikaan ostanut kyseistä tuotetta tai palvelua. Tämä on ollut omiaan johtamaan kuluttajia harhaan, ja samalla aiheuttanut perusteetonta haittaa elinkeinonharjoittajille. Sen vuoksi on perusteltua, että kuluttaja-arvostelujen tekemistä tulee suitsia nykyisestä.

Olennaista on, että elinkeinonharjoittajat saavat itse valita sen menettelytavan, millä tavalla kuluttaja-arvosteluista on annettava tietoa. Se ei myöskään saa lisätä merkittävästi siitä elinkeinonharjoittajille muodostuvaa hallinnollista taakkaa eikä kustannuksia. Menettelytavan tulee olla toteuttamistavaltaan yksinkertainen.

MaRa pitää hyvänä mietinnössä ehdotettua menettelytapaa, että kuluttaja-arvostelun kirjoittaminen olisi mahdollista vain niille kuluttajille, jotka ovat kyseisen kulutushyödykkeen ostaneet ja pitää samalla sisällöltään asianmukaisena kuluttajansuojalain 2 lukuun ehdotettua uutta 8 e §:ää, jolla tulee pantavaksi täytäntöön sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevaan direktiivin lisätty 7 artiklan 6 kohta.

#### 4. Seuraamusmaksu kielletyn menettelyn käyttämisestä

Ehdotetun kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain 16 a §:n mukaan seuraamusmaksu voitaisiin määrätä elinkeinonharjoittajalle, joka kuluttajien vahingoksi tahallaan tai huolimattomuudesta:

- 1) käyttää markkinoinnissa tai asiakassuhteessa sellaista kuluttajansuojalain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettua menettelyä, jonka käyttäminen on mainitun luvun 16 §:n nojalla lainvoimaisella päätöksellä kielletty;
- 2) käyttää kulutushyödykettä tarjotessaan sellaista kuluttajansuojalain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettua sopimusehtoa, jonka käyttäminen on mainitun luvun 2 §:n nojalla lainvoimaisella päätöksellä kielletty.

Ehdotettu säännös olisi uusi ja siinä säädettäisiin seuraamusmaksun määräämisestä elinkeinonharjoittajalle tilanteessa, jossa tietty menettely on kielletty lainvoimaisella tuomioistuimen päätöksellä tai kuluttaja-asiamiehen kiellolla tiettyjen kuluttajansuojalain säännösten vastaisena.

MaRa katsoo, että ehdotettu säännös on ongelmallinen siinä, että seuraamusmaksun määrääminen voisi perustua myös kuluttaja-asiamiehen kiellon rikkomiseen. Se ei kuitenkaan voi johtaa siihen, että kuluttaja-asiamiehen tulkinta menettelystä tiettyjen kuluttajansuojalain säännösten vastaisena

tulisi sitomaan muutoksenhakutuomioistuimia myö-hemmässä vaiheessa seuraamusmaksun määräämistä koskevassa asiassa. On myös olennaista, että sääntely ei saa johtaa niin sanottuun sanktiokumulaatioon, missä lainvoimaisella päätöksellä kielletyn menettelyn perusteella seuraamuksena voisi tulla kysymykseen sekä aikaisemmin asetetun uhkasakon määrääminen maksettavaksi että lisäksi seuraamusmaksun määrääminen. MaRa pitää tärkeänä, että nämä seikat tulee huomioida asian jatkovalmistelun aikana.

## 2. Omnibus-direktiivin täytäntöönpano

**Huomiot Omnibus-direktiivin täytäntöönpanoon liittyvistä ehdotuksista:**

-

## 3. Puhelinmyyntisääntelyn kiristäminen

**3.1 Tulisiko puhelinmyyntisääntelyä kiristää?**

-

**Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset:**

-

**3.2 Mietintöön on kirjattu kirjallista vahvistusmenettelyä koskeva pykälä (kuluttajansuojalain 6 luvun 12 a §) eri toteuttamisvaihtoehtoineen. Jos laissa säädettäisiin kirjallisesta vahvistusmenettelystä, mikä toteuttamisvaihtoehdoista olisi perustelluin?**

-

**Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset:**

-

**3.3 Muut huomiot puhelinmyyntisääntelyn kiristämisen tarpeesta ja keinoista:**

-

## 4. Kotimyyntisääntelyn kiristäminen

**Huomiot kotimyyntisääntelyn kiristämisestä:**

-

## 5. Vaikutusten arviointi

**5.1 Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein? Onko uudistuksella näkemyksenne mukaan huomionarvoisia vaikutuksia, joita ei ole tuotu mietinnössä esiin?**

-

**5.2 Huomiot puhelinmyyntiä koskevan vahvistusmenettelyn vaikutuksista, ml. eri soveltamisalapoikkeuksien vaikutuksista:**

-

### 5.3 Huomiot kotimyyntisääntelyn kiristämisen vaikutuksista:

-

## 6. Muut huomiot

### Muut huomiot mietinnöstä:

-

Hämäläinen Sami  
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry